

جلسه پنجم درس خارج فقه رسانه استاد رفعتی نائینی

مقدمه :

گفته شد دفاع از دین از ادله اثبات وجب تاسیس رسانه دینی است. اما با این حال سوال این است که با اینهمه حمله علیه دین که در سایتها و شبکه های زیادی که وجود دارد ، آیا یک رسانه در مقابل اینهمه حمله کافی و مناسب است؟ از این رو معتقدیم دفاع ما نیز در این نبرد فرهنگی باید متناسب با فعالیت دشمن باشد. بنابراین دفاع از دین در نبرد فرهنگی به وسیله تأسیس رسانه دینی از بارزترین مصادیق دفاع از دین است. از طرف دیگر دفاع از دین بالضروره واجب است. پس تأسیس رسانه دینی برای دفاع از دین واجب است.

دلیل چهارم بر وجوب تاسیس رسانه دینی : ادله وجوب اعداد (آیه واعدوا لهم است)

یکی دیگر از دلایل اثبات دلالت بر وجوب دفاع از دین و کیان وجوب تاسیس رسانه دینی آیه اعداد است. خداوند در آیه 60 سوره انفال می فرماید: « وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهَبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ... »

نکته اول :

معنای آیه این است که هر چقدر که استطاعت دارید آماده کنید، اعداد داشته باشید و در برابر دشمن از قدرت و نیرویی که برای مقابله با آنها بتوانید استفاده کنید. و من رباط الخیل؛ از اسب های ورزیده و حتی از افسار اسب آمادگی داشته باشید و توان خود را بالا ببرید.

نکته دوم :

چگونگی ارتباط آیه با بحث ما، ابتدا لازم است به مفردات آیه و واژه های آیه پرداخته شود و سپس استدلال به آیه؛ لفظ وَأَعِدُّوا؛ صیغه امر است(اعداد داشته باشید) آماده سازی کنید. و این صیغه ی امر در اصول ظهور در وجوب دارد. مَا اسْتَطَعْتُمْ؛ مای موصوله- هرچقدر می توانید و استطاعت دارید، چون خداوند به اندازه توانایی شما می خواهد نه بیشتر از توانایی و فوق استطاعت شما.

نکته سوم :

مِنْ قُوَّةٍ؛ (در ترجمه واژه های قرآن باید توجه داشته باشیم که نباید بر اساس مصداق بارز ترجمه کنیم) معنای غلط و رایج قوه که در ترجمه های قرآن آمده است، معنای سلاح است یعنی هرچقدر می توانید سلاح آماده کنید که این درست نیست. زیرا اگر لازم بود خداوند تعبیر به سلاح می آورد (مَا اسْتَطَعْتُمْ من سلاح) و اینگونه نیاورد. لذا مِنْ قُوَّةٍ یعنی قدرت، نیروی خود را بالا ببرید(در هر زمانی) هرچقدر که می توانید.

یکی از قدرت های چهارگانه که اساس قدرت نظام ها را می رساند قدرت نظامی است و چه بسا قدرت نظامی و رزمی قدرت اول نباشد. امروزه مصداق قدرت یک نظام در جهان چیست؟ یکی قدرت نظامی است، دوم قدرت اقتصادی، سوم قدرت اطلاعاتی و چهارم قدرت فرهنگی است. چه بسا قدرت اقتصادی مقدم باشد بر قدرت نظامی، چرا که یک کشور اگر قدرت اقتصادی نداشته باشد، قدرت نظامیش هم بدرخش نخورد. مثلا ژاپن که توان اقتصادی بالائی دارد، فعلا ارتش ندارد، گرچه الان بفکر تشکیل ارتش افتاده اند. اما توانسته با قدرت اقتصادی بالا امنیت خودش را حفظ کند. قدرت سوم قدرت اطلاعاتی است که بعضی از مواقع بازدارندگی اش از حمله دشمن و یا اگر حتی دشمن حمله هم نکرد، در دفع دشمن، قدرت اطلاعاتی حرف اول را می زند.

امروز که عصر فناوری و ارتباطات و اطلاعات هست و عصر تبلیغات است و شبکه های اطلاع رسانی و ماهواره ها فعالیت چشم گیری در عرصه فرهنگی دارند؛ آیه می گوید قدرت فرهنگی خود را بالا ببرید و در اینکه داشتن رسانه دینی که فرهنگ دینی را ترویج کند و مقابله کند با فرهنگ دشمن که از مصادیق قدرت فرهنگی است کسی تردید ندارد.

نکته چهارم :

اگر الان دشمن این توان بالای فرهنگی را هم نمی داشت، باز داشتن رسانه دینی توصیه می شد. رسانه دینی هم قدرت فرهنگی را و هم قدرت اطلاعاتی را بالا می برد و رسانه ابزاری برای قدرت فرهنگی است.

در 30 سال گذشته نبود رسانه دینی باعث شد تا ما از فرهنگ غرب لطمه ببینیم. امروزه مصداق بارز قدرت، قدرت فرهنگی است و قدرت فرهنگی یکی از پایه های قدرت نظام هاست. در این سال های گذشته می بینیم که فرهنگ مردم را رسانه ها ساختند نه دستگاه های فرهنگی.

وَأَعِدُّوا لَهُمْ لِمَا بَأْسُهُمْ فِيهِمْ وَأَنْزَلَ اللَّهُ الْحَدِيثَ مِنَ الْقُرْآنِ وَإِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُوا أَوْامِرَ اللَّهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ
وَأَعِدُّوا لَهُمْ لِمَا بَأْسُهُمْ فِيهِمْ وَأَنْزَلَ اللَّهُ الْحَدِيثَ مِنَ الْقُرْآنِ وَإِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُوا أَوْامِرَ اللَّهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

نکته پنجم :

بیان این ادله فارق از تأسیس یا فعالیت رسانه ضد دینی در جهان و فارق از چگونگی وضعیت رسانه ها در جهان است.